

ЦІЛІСНА КАРТИНА ФІТОДЕМОГРАФІЇ

Ю.А. Злобін. Популяционная экология растений: современное состояние, точка роста. — Сумы: «Университетская книга», 2009. — 263 с.

У 2009 році побачила світ нова праця видатного українського ботаніка, професора Сумського державного університету Юліана Андрійовича Злобіна — «Популяционная экология растений: современное состояние, точка роста». Монографія містить детальний огляд сучасного стану популяційної екології рослин. Аналізуючи цю проблему, автор, безперечно, використав численну літературу, велику кількість публікацій багатьох фахівців, але сам огляд є результатом насамперед його особистих багаторічних досліджень.

Я вирішив презентувати цю книгу читачам нашого ботанічного часопису, оскільки, близько ознайомившись з її змістом, переконався: вона потрібна й корисна не лише екологам, геоботанікам, диверситологам, але й фізіологам, біохімікам, ембріологам.

Хочу порадити всім рослинознавцям неодмінно прочитати цю працю Ю.А. Злобіна. Вона допоможе пізнати дуже важливий, самостійний і цікавий напрямок біологічної науки. Він цілковито сформувався у XX столітті, а тепер, у перші десятиліття XXI століття, популяційна екологія дедалі глибше занурюється в сучасну біологію і виявляє свій фундаментальний вплив на фітоценологію, географію рослин, флористику. Більше того, вивчення структури та функціонування популяцій спонукало вчених до детальної розробки проблем онтогенезу рослин і життєздатності їхніх особин у популяціях. Крім того, дослідження фіторізноманітності за онтогенетичним складом рослин допомогло ще й сформувати

уявлення про такі форми внутрішньопопуляційної структури, як генетична, гендерна, вікова та віталітетна. Тут я хочу підкреслити, що Ю.А. Злобін зробив великий внесок не лише в популяційно-онтогенетичну складову загального вчення про фітопопуляції, а й у комплексне дослідження популяційних систем, популяційного рівня організації живої матерії. Читач знайде в його книзі відомості про категорії фітопопуляцій, ознаки останніх, передумови для виникнення внутрішньопопуляційного різноманіття особин. Багато уваги приділено якісним і кількісним характеристикам особин у популяціях, цілісності, мінливості та пластичності рослин. Значне місце в монографії відведено висвітленню таких питань: самопідтримка в популяціях рослин, стокова репродукція, фізико-біохімічні основи продукційного процесу, популяційний рівень продуктивності.

Окремі розділи автор присвятив просторовій організації популяцій, їхній структурі, популяціям спорових рослин, агропопуляціям, динаміці популяцій, їх математичному моделюванню, популяціям у стресовому середовищі та їхній охороні в умовах заповідання. Читач має можливість побачити цілісну картину сучасного вчення про популяції рослин й отримати базову інформацію в галузі популяційної екології рослин. Ба, більше: автор використав для підготовки монографії не тільки велику кількість літературних джерел, а й основні сайти, на яких міститься інформація про рослини та їхні популяції.

Буде добре, якщо молоді фахівці різних галузей ботанічної науки не лише ознайомляться з цією книгою, але й зацікавляться дослідженнями закономірностей популяційної організації рослинного покриву планети. Це сприятиме інтенсивному розвитку сучасної науки про фіторізноманітність.

К.М. СИТНИК